

σπασμένα

σπασμένα, τα, ουσ. [πλ. ουδ. του επιθ. σπασμένος]. **1.** τα πιάτα, τα ποτήρια, τα μπουκάλια που έχουμε σπάσει σε κάποιο κέντρο διασκέδασης, ιδίως με μπουζούκια, επάνω στην έκρηξη του κεφιού μας: «γύρω απ' το τραπέζι μας ήταν ένα σωρό σπασμένα». (Λαϊκό τραγούδι: *η πενιά ας μη γεράσει, στα μπουζούκια δώσε βάση, σπάστα, τα σπασμένα* τα πληρώνω, το κορίτσι μου γλεντώ). **2.** το ουδ. στον πλ. ως επιφών. **σπασμένα!** (ενν. τα χαρτιά) απάντηση που δίνουμε σε αυτόν που διευθύνει το παιχνίδι όταν μας ζητάει να σπάσουμε τα χαρτιά για να αρχίσει το παιχνίδι ότι αυτά τα έχουμε σπάσει. Στην περίπτωση που δεν τα έχουμε σπάσει και πούμε τη λ. **σπασμένα!** τότε το παιχνίδι μπορεί να αρχίσει κανονικά. Συνών. *κομμένος!* (8α).

- *βγάζω τα σπασμένα*, ισοφαρίζω με κάτι τη ζημιά που έπαθα: «έχασα λεφτά στο χρηματιστήριο, αλλά, ευτυχώς, πήγαν πολύ καλά οι δουλειές μου κι έτσι έβγαλα τα σπασμένα».

- *πληρώνω σπασμένα*, καλύπτω ανέλπιστα έξοδα ή ζημιές: «ακόμα πληρώνω σπασμένα από κείνη την πλημμύρα που έπαθα στο μαγαζί μου». Συνών. *πληρώνω γαμησιάτικα / πληρώνω κερατιάτικα*.

- *πληρώνω τα σπασμένα, α.* πληρώνω τη ζημιά χωρίς να είμαι ο υπαίτιος, πληρώνω κοροϊδίστικα: «έκανε ο αδερφός μου κάτι ζημιές με την παρέα του και πάω τώρα να πληρώσω τα σπασμένα». (Λαϊκό τραγούδι: *σου 'χω πολλά ως τώρα μαζεμένα και θα εξηγηθώ όμορφα κι απλά, γιατί θα τα πληρώσεις τα σπασμένα, στο ξαναλέω ακόμα μια φορά*). **β.** υφίσταμαι τις συνέπειες των πράξεων κάποιου ή κάποιων άλλων, χωρίς να είμαι εγώ ο υπαίτιος: «κάνει ο αδερφός του διάφορες ζημιές τα βράδια στα μπουζούκια κι αυτός πηγαίνει την άλλη μέρα και πληρώνει τα σπασμένα». (Λαϊκό τραγούδι: *κάθε μέρα με το σπίτι μου μαλώνω· τα δικά σου τα σπασμένα εγώ πληρώνω*). Συνών. *πληρώνω τα γαμησιάτικα / πληρώνω τα κερατιάτικα / πληρώνω τη νύφη / πληρώνω το μάρμαρο*.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας